

Kde hledat stránky pro milovníky památek

HRADY, ZÁMKY, MUZEA

Konec léta je jako stvořený pro návštěvu památek. Hrady a zámky již nejsou v obležení prázdninových turistů a v muzeu se schováte před posledními horkými slunečními paprsky. Internet vám pomůže nejen jednotlivé objekty najít, ale poskytne vám i základní informace, kterými by měl být každý návštěvník vybaven ještě před zakoupením vstupenky.

V minulém čísle Chipu jste se mohli dozvědět, kde hledat ubytování v tuzemsku a jak najít vhodné trasy pro pěší túry či výlety na kolech. Naše země nabízí stovky zajímavých lokalit, do kterých stojí za to se vypravit a které stojí za probádání. Vyprávět by o tom mohli tvůrci portálu zabývajícího se cestovním ruchem **E-Česko** (www.e-cesko.cz), kteří zmíněný web začali tvořit v roce 2000 s tím, že by server měl být základem pro celostátní informační systém cestovního ruchu se zaměřením na individuální turistiku.

Najdete zde podrobný místopis České republiky, zaměřený především na místopis měst a obcí, turistické cíle a nabídku aktivní dovolené. Součástí webu je i magazín Gulliver a nabídka akcí konaných v jednotlivých regionech. Autoři portálu E-Česko se sice snaží úspěšně soustředit nabídku turistických cílů na jednom místě, ale pokud se budete pít po databázi hradů a zámků, příliš tu nepochodíte.

Naštěstí je v provozu několik hradních webů tvořených nadšenci, pro které jsou historické památky skutečným koníčkem. Tito entuziasté tak na svých webech shromažďují nejen základní informace o výši vstupného či o provozní době, ale z různých zdrojů získávají informace o historii jednotlivých objektů a ti nejzanícenější tvůrci doplňují stránky o vlastní zkušenosti a fotografie pořízené během návštěvy konkrétního místa.

Encyklopedie hradů a zámků

Na internetové poměry vpravdě historický web **Hrady** (www.hrady.cz) sahá svými kořeny až do roku 1994, kdy se objevily první stránky, na které zaznamenával Jirka Čížek své zážitky z míst, která navštívil se svým turistickým oddílem. Postupně tak vznikala abecedně řazený seznam památek a jako bonus tu byl pro vodáky seznam míst, která mohli navštívit při splavování nejnámějších řek.

Po několikaleté pauze se stránky objevily v dynamické podobě a postupem času se skupina zastoupených typů míst rozrostla o zámky, tvrze, mlýny, církevní stavby, věže apod. Nejzajímavější funkcí webu je možnost prohledání okolí jakékoliv obce. V levém menu zvolte odkaz Prohledávat – okolí měst a zadejte název lokality. Množství nalezených objektů lze ovlivnit volbou vzdálenosti (až 55 km), do které má systém objekty vyhledávat.

Pokud se raději orientujete podle mapy, bude pro vás nejlepší volbou návštěva webu **Průvodce** (www.pruvodce.com), na kterém najdete velkou mapu [České republiky](#), na níž jsou zobrazeny pouze hrady, zámky, kláštery a zříceniny. Stačí jen kliknout na vybraný objekt a již jsou před vámi kontaktní údaje památky, její otevírací doba nebo ceny vstupenek. Nechybí ani fotografie objektu a vlakové či autobusové spojení. Navíc se ke každému hradu či zámku váže informace o některém z nejbližších ubytovacích zařízení.

Podobnou databázi najdete na pravděpodobně největším webu svého druhu u nás – na serveru **Památky** (www.pamatky.com), který obsahuje asi 530 památek v hlavní databázi a zhruba 400 památek v databázi méně významných objektů. Encyklopedie dále obsahuje přes 3500 autorských fotografií, vyobrazení a pláneků, informace o cca 2500 šlechtických rodech, slovník odborných pojmů nebo popisy okolí.

Kromě obvyklých turistických informací (vstupné, otvírací doba, expozice, příjezd, turistické mapy atd.) jsou u každého objektu uvedeny i podrobné informace o historii objektu, fotogalerie exteriérů a interiérů či seznam kulturních akcí. U některých objektů jsou k dispozici dokonce i časové osy stavebního vývoje a seznam majitelů s odkazy na podrobnosti o jednotlivých rodech.

Důvodem návštěvy webu **Hrady, zámky, tvrze** (www.hrady-zamky-tvrze.cz) zcela jistě nebude obrovské množství evidovaných památek, neboť jich tu je pouze 250. Vyplatí se sem však zavítat v případě, chystáte-li se na výpravu k objektu, kam nejezdí hromadné výpravy turistů. V databázi webu jsou totiž především různé tvrze a hrádky zaniklé ještě hluboko v 15. století, po nichž se do dnešní doby nedochovaly žádné pozůstatky, nebo malé zámečky (tzv. venkovského typu) v různých vesničkách, které jsou dnes užívány zcela v rozporu se svým původním záměrem.

Kromě prezentace méně známých objektů se web Hrady, zámky, tvrze odlišuje i pečlivě zpracovanými turistickými informacemi. Je to pochopitelné, neboť zatímco ke Karlštejnu najde cestu snad každý, jen málokdo ví, jak se dostat třeba ke zřícenině hradu Quinburg v Jeseníkách. „*Veškeré informace prověřujeme osobně na místě, aby se nemohlo stát, že díky špatné informaci dojde k matení návštěvníků stránek,*“ doplňuje jeden z autorů zmíněného webu Martin Chvátal.

Hradní prezentace

Kromě návštěvy výše uvedených encyklopedií existuje další možnost, jak získat informace o jednotlivých hradech a zámcích, a to nalezení vlastní internetové prezentace konkrétního objektu. Není to však jednoduché, neboť jen málokterá historická památka má svou vlastní doménu.

Výjimkou je samozřejmě **Pražský hrad** (www.hrad.cz). Zatímco samotný hrad je prakticky beze změn již několik století, jeho internetová prezentace před krátkým časem radikálně změnila podobu s příchodem nového hradního pána. I když je velká část webu věnována právě osobě pana prezidenta, o nezbytnou dávku historických faktů spojenou s podrobným popisem jednotlivých částí hradního komplexu ochuzeni nebudete.

Když Karel IV. v roce 1348 zakládal Karlštejn, zcela jistě nemohl tušit, že jednou bude návštěvník moci procházet hradem i v případě, kdy se nachází stovky kilometrů od sídla. Alespoň tedy v případě, má-li nainstalován přehrávač QuickTime a připojí-li počítač ke stránkám www.hradkarlstejn.cz. K dispozici je zde totiž necelá dvacítká panoramatických fotografií, díky kterým je možné virtuálně navštívit kapli sv. Kříže, kostel Panny Marie, ložnici Karla IV. nebo hodovní síň. Podobnou virtuální procházku nabízí i prezentace renesančního zámku **Velké Losiny** (www.losiny-zamek.cz).

Zatoužíte-li po dalších virtuálních prohlídkách, měli byste vědět o existenci webu **Virtuální prohlídky** (www.virtualni prohlidky.cz). Podle autora webu Davida Hořavy je mezi

návštěvníky největší zájem právě o prohlídky hradů a zámků. Bohužel nabídka příliš široká není, neboť drtivá většina autorů internetových stránek historických objektů končí svou snahu uvedením pouze základních informací (krátká historie objektu, otevírací doba, výše vstupného). V lepším případě jsou hradní prezentace aktualizovány o upoutávky na kulturní akce konající se v objektu.

Muzea

Stejně jako v případě hradních stránek mají i internetové stránky muzeí za úkol hlavně nalákat k návštěvě, čemuž slouží především základní informace o otevírací době, cenách vstupenek (ty ale mohou mnohdy od návštěvy naopak odradit) a pochopitelně nemůže chybět ani popis jednotlivých expozic. Před prohlídkou muzea proto neuškodí zavítat na jeho web a exponáty si prohlédnout nejdříve virtuálně.

Při hledání webové prezentace konkrétního muzea je vhodné začít na webu **Asociace muzeí a galerií České republiky** (www.cz-museums.cz). Najdete zde totiž seznam muzeí rozdělený nejen podle regionů (k dispozici je barevná mapka), ale i podle oborů. V této souvislosti je jistě zajímavou informací skutečnost, že před několika týdny došlo ke zpřístupnění Centrální evidence sbírek na webu **Ministerstva kultury ČR** (www.mkcr.cz).

Čím je pro hrad Pražský hrad, tím je pro muzea **Národní muzeum** (www.nm.cz). V majestátní budově největšího muzea České republiky najdete přírodovědná a historická muzea, ve kterých je uložen několikamilionový soubor hmotných dokladů o neživé a živé přírodě a o člověku. Abyste v rozlehlých prostorách muzea nezabloudili, seznamte se nejdříve s podrobným popisem budovy za sochou sv. Václava. Na webu najdete i podrobný popis všech muzejních sbírek a připravovaných výstav.

Patříte-li spíše k technickým nadšencům než mezi příznivce humanitních věd, neměli byste minout **Národní technické muzeum** (www.ntm.cz), založené v roce 1908. V hlavní budově muzea na Letné je osm stálých expozic (hornictví, metalurgie, měření času, doprava, film, akustika, astronomie a telekomunikace) a celkovou pojistnou hodnotu sbírek lze odhadnout na 60 miliard korun.

Jak spojit prohlídku expozic s procházkou na čerstvém vzduchu, zjistíte na webu **Valašského muzea v přírodě** (www.vmp.cz), na kterém se seznámíte se třemi hlavními areály expozice. Nejstarším je [Dřevěné městečko](#), postavené z domů z rožnovského náměstí. Doplňkem těchto staveb jsou zvonice, studny nebo hospodářské budovy. Nejmladším areálem je [Mlýnská dolina](#) s prezentací mechanismů poháněných vodní silou. V nejrozsáhlejší areálu [Valašská dědina](#) se přenesete do beskydské vesničky s hospodářskými usedlostmi, salašemi, mlýny nebo kovárnami.

Muzeum však nemusí být jen místem s exponáty starými stovky let. Své muzeum má totiž také internet, a to i přesto, že v podobě, v jaké „sít' sítí“ známe dnes (tedy především svět plný textu a obrázků), existuje zhruba od první poloviny devadesátých let minulého století. V roce 1996 se zrodila na kalifornské University of Berkeley myšlenka tehdy ještě skromný internet archivovat a výsledkem je web **Internet Archive** (www.archive.org).

Dnes je to především ráj pro všechny nostalgiky, kteří mohou se slzou v oku vzpomínat, jak vypadal svět viděný skrze vypouklý čtrnáctipalcový monitor, na kterém blikala první verze

internetového prohlížeče. Do minulosti se přenesete velmi snadno, do formulářového políčka na hlavní stránce stačí zadat adresu stránek, které byste chtěli vidět v jejich dřívější podobě.

Jednu věc vám však internetové prezentace hradů, zámků nebo muzeí nedokáží zprostředkovat. Nejde o možnost sáhnout si na exponáty, neboť to je stejně v reálném světě zakázáno, ale pouze při osobní návštěvě na vás dýchne ten zvláštní odér zašlých časů.

Ladislav Bittner